TODELLINEN JA VALHEELLINEN ISÄNMAALLISUUS

★

HELSINGISSÄ 1950

TODELLINEN
JA VALHEELLINEN
ISÄNMAALLISUUS

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA
SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

HELSINGISSÄ 1950
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ YHTEISTYÖN KIRJAPAINO

ALKULAUSE

Tähän kirjaseen otetut *O. W. Kuusisen, N. Baltiiskin* ja *T. Lehénin* kirjoitukset selvittävät kysymystä isänmaasta ja isänmaallisuudesta työväenluokan näkökulmasta. Tällainen selvittely on meidän oloissamme enemmän kuin aiheellista, sillä maamme taantumuspiirien käytettävissä oleva valtava propagandakoneisto panee jatkuvasti parastaan levittääkseen kansan keskuuteen mitä nurinkurisimpia käsityksiä luokkatietoisen työväen ja sitä edustavan Kommunistisen Puolueen suhtautumisesta isänmaahan ja isänmaallisuuteen. Monet viime aikoina julkisuuteen tulleet tosiasiat osoittavat, että sanottu propagandamylly ei jauha ainoastaan kotimaisen rahan voimalla, vaan että sitä "rasvataan" jatkuvasti myöskin merten takaa, ja nimenomaan Amerikan dollarien muodossa.

Toisin ajoin uskotellaan, että tieteellinen sosialismi, marxilaisuus, hylkää isänmaan ja isänmaallisuuden. Kommunistien ja heihin joissakin kysymyksissä yhtyvien henkilöiden leimaaminen "isänmaattomiksi" ja "suomalaisen yhteiskunnan vihollisiksi" on eniten käytetty levy — mutta ei suinkaan ainoa. Kun luokkatietoisen, kommunismin aatteiden elähdyttämät työväen isänmaalliset teot ovat niin ilmeiset, ettei niitä mitenkään voida kieltää, muuttuu propagandakellossa ääni, puheet työläisten "isänmaattomuudesta" siirtyvät toistaiseksi taka-alalle tehdäkseen tilaa päinvastaiseen suuntaan käyville vääristelyille. Huu-

detaan kommunismin kannattajien "natsionalismista", jopa peräti "imperialismistakin". Pyrkimyksenä on tällöin työväen osoittaman isänmaallisuuden mustaaminen kaatamalla se samaan likaiseen läjään toisia kansoja halveksivan porvarillisen natsionalismin, ihmisarvoa alentavan kansallisuusvihan lietsonnan kanssa.

Tuskin mitään aatetta on tällä vuosisadalla siinä määrin väärennetty ja väärinkäytetty kuin patriotismin, isänmaanrakkauden aatetta. Tässä väärennystyössä ovat kunnostautuneet varsinkin fasistit, jotka sitten sotavuosina toden tullen osoittautuivat karkeiksi isänmaansa pettäjiksi. Suomen kokemukset eivät tee tässä suhteessa mitään poikkeusta. Tässäkin maassa ovat äänekkäimmin mainostaneet "isänmaallisuuttaan" juuri ne piirit, jotka ovat ensimmäisinä olleet kauppaamassa tätä "kallista" isänmaataan enimmän tarjooville vierasmaalaisille sillanpääasemien ostajille.

Suomen luokkatietoinen työväestö, vuoteen 1918 saakka vanhan sosialidemokraattisen työväenpuolueen ja sen jälkeen kommunistisen puolueensa edustamana, on aina osoittanut selvää vastemielisyyttä tuota kirkuvaa tekoisänmaallisuutta kohtaan. Eikä muuten voi ollakaan. Isänmaallisuus on asia, jota ei todisteta sanoilla, vaan teoilla. Kysymystä isänmaallisuudesta ja sen vastakohdasta, valheisänmaallisuudesta, on senvuoksi käsiteltävä tosiasiain pohjalla, historian valossa. Se onkin tämän kirjasen tarkoitus.

O. W. Kuusinen

"Me kommunistit emme ole natsionalisteja. Me olemme natsionalismin, kansalliskiihkon jyrkkiä vastustajia. Me olemme periaatteessa ja käytännössä johdonmukaisia proletaarisen internationalismin edustajia ja tahdomme aina kasvattaa työväenjoukkoja työväen kansainvälisen solidaarisuuden hengessä. Jo vanhassa Suomen työväenpuolueessa, Oulun puoluekokouksessa 1906 ja silloisessa Sosialistisessa Aikakauslehdessä me vasemmistolaiset kehoitimme Suomen työväkeä solidaarisuuteen Venäjän työväen vallankumousliikkeen kanssa. Nyt, kun vanha Venäjä jo aikoja sitten on muuttunut työväen ja talonpoikain sosialistiseksi valtakunnaksi, joka toveri Stalinin ja bolshevistisen puolueen johdolla kulkee voitosta voittoon, kohti kommunismia, nyt on meillä kommunisteilla luonnollisesti tuhat vertaa enemmän syytä kehoittaa Suomen työväkeä solidaarisuuteen Neuvostoliiton työväenluokan kanssa ja Neuvostoliiton johtaman laajan kansainvälisen demokraattisen leirin kanssa.

Mutta samalla me pidämme välttämättömänä, että kommunistinen puolueemme kasvattaa työväen joukkoja myös todellisen i s ä n m a a l l i s u u d e n hengessä. Todellinen isänmaallisuus ei ole suinkaan ristiriidassa proletaarisen internationalismin kanssa. Työkansallehan lopultakin tulee kuulumaan isännän asema jokaisessa maassa, myöskin

Suomessa, sillloin kun sosialismi toteutetaan. Jo sitä ennen on Suomen työväen opittava olemaan todellisen isänmaallisuuden edustajana ja esikuvana.

Isänmaallinen työväki pitää isänmaataan niin kalliissa arvossa, ettei se salli rahavaltiaiden syöstä sitä rikollisiin sotaseikkailuihin. Isänmaallinen työväki taistelee aina kansan vapauden puolesta isänmaatonta pääomaa ja sen palvojia vastaan."

Ote Suomen Kommunistisen Puolueen puoluetoimikunnan v. 1949 julkaisemasta O. W. Kuusisen kirjasta "Suomen työväenliikkeen opetuksia."

N. BALTIISKI

Todellinen ja valheellinen isänmaallisuus

Neuvostoliittolaisessa "Uusi Aika"-lehdessä esittelee arvovaltainen nimimerkki *N. Baltiiski* isänmaanrakkauden olemusta ja osoittaa työväenluokan, erittäinkin kommunistien ja sosialistien oleellisempien pyrkimysten syvän isänmaallisuuden. Allaoleva kirjoitus nojaa hänen tutkielmaansa.

HISTORIAN KOETIN

Toisen maailmansodan aikana syntyi useissa maissa tavattoman laaja isänmaallinen liike, johon osallistui työläisiä, talonpoikia ja intellektuelleja järjestöineen.

Tarkoituksemme on seuraavassa käsitellä tämän liikkeen yhtä tekijää, työväenluokkaa, varsinkin kommunismin ja sosialismin kannattajia. Sillä heidän isänmaallisuutensa oli kauan epäilyksenalaisena, ja yhä vieläkin taantumukselliset ovat sitä epäilevinään.

Työväenluokan vastustajain tavallisimpia ja myös vaarallisimpia ideologisia aseita on ollut syytös, että kommunistit ja ylimalkaan kaikki vasemmistolaiset työläiset ovat epäisänmaallisia. Vielä neuvostovaltion syntymisen jälkeenkin ja kommunistien siellä osoittamasta syvästä isänmaallisuudesta huolimatta muiden maiden kommunisteja ja heidän kanssaan yhteistyössä olevia sosialisteja yhä edelleen vainottiin maan "sisäisinä vihollisina". Kommunistien ideologia leimattiin isänmaallisuuden suoranaiseksi vastakohdaksi. Varsinkin fasistit, kuin myös heitä suosivat Münchenin-politiikan kannattajat ym. pitivät ääntä kommunistien "puolustusvihamielisyydestä."

Mutta sekä kommunistien että heidän vastustajainsa isänmaallisuus joutui sodan aikana historian koettimelle. Ja silloin saatiin nähdä, ketkä ajoivat maansa etuja ja ketkä sen pettivät.

Mitä tämä koetus osoitti?

Ensiksikin sen, että Saksan miehittämissä Euroopan maissa fasistit ja muut taantumukselliset, jotka siihen asti äänekkäimmin olivat kerskuneet isänmaallisuudellaan ja huutaneet kommunistien "epäluotettavuutta" osoittautuivat maansa pettäjiksi. Juuri kaikkein kiihkeimmät kommunistisyöjät — Petain, Laval, Darlan ja kumppanit sekä heidän toimintaansa rahoittaneet jättiläisfirmat ja trustit — pettivät Ranskan. Samoin Norjassa, Tanskassa, Hollannissa, Belgiassa, Bulgariassa, Puolassa, Tshekkoslovakiassa, Itävallassa, Jugoslaviassa ja Kreikassa. Kunkin maan quislingit sekä heitä tukevat pankki- ja maapohatat olivat valmiit myymään isänmaansa riippumattomuuden Saksan hyväksi.

Toiseksi sen, että kommunistit ja monet sosialistit käytännössä todistivat horjumattoman alttiutensa taistelussa saksalaisia imperialisteja ja näiden liittolaisia vastaan. Kaikkialla he olivat johtamassa kansan isänmaallista liikettä saksalaisia valloittajia vastaan, puolustamassa maansa riippumattomuutta ja vapautta.

Nämä kiistattomat tosiasiat ovat panneet sosialismin ja kommunismin viholliset niin ahtaalle, että olisi odottanut heidän mieluimmin vaikenevan kysymyksestä, kuka on isänmaan ystävä ja kuka ei. Mutta kaikesta huolimatta heidän joukossaan on vielä sellaisia, jotka eivät osaa pitää suutaan kiinni. Esimerkiksi Amerikassa, Englannissa ja Ruotsissa on useita kommunisminvastustajia, jotka luottaen kommunisminvastaisten ennakkoluulojen sitkeyteen edelleenkin yrittävät kylvää riitaa ja epäluuloja. Sentähden kannattaa hiukan lähemmin tarkastella heidän asevarastoaan.

Muutamat työtätekevän kansan viholliset tuumiskelevat seuraavaan tapaan: Kieltämättä yhdistyneitten kansakuntien kommunistiset puolueet asettuivat isänmaalliselle kannalle sodassa Hitleriä vastaan, mutta tämä oli pelkkä sattuma, sillä kommunistinen ideologia ei ollenkaan takaa, että sen kannattajat jokaisessa muussakin sodassa taistelisivat isänmaansa puolesta. Siispä he jossakin seuraavassa sodassa saattaisivat ottaa epäisänmaallisen kannan.

Tässä on oikea olettamus, mutta johtopäätös on virheellinen. On tietenkin totta, että kommunistit eivät suinkaan ole valmiit kannattamaan mitä sotaa tahansa, vaan ainoastaan oikeudenmukaisia sotia, vapaussotia. Mutta vain sellaiset sodat ovatkin isänmaallisia sotia! Valloitussodissa ei ole mitään isänmaallista, maalattakoon ne kuinka loistavilla väreillä tahansa!

Enemmänkin. Jonkun maan rikollisten vallanpitäjien aloittama valloitussota on törkeä väkivaltaisuus sekä toisia kansoja että myöskin oman kansan elämää ja kunniaa vastaan. Siispä, jos taantumukselliset vallanpitäjät syöksevät maansa epäoikeutettuun sotaan, valloitussotaan, todellinen isänmaallisuus vaatii, että kyseessäolevan maan kansalaiset kieltäytyvät kannattamasta tällaista sotaa, nousevat sitä vastaan.

Tietenkin on selvää, että jos Saksan kansan enemmistö olisi kyennyt ohjaamaan maansa kohtaloa, se olisi heti noussut Hitlerin hallitusta ja sen hirvittävää imperialistista seikkailua vastaan. Mutta entä Saksan imperialismin entiset satelliitit — Romania, Suomi, Unkari ja Bulgaria? On tyypillistä, että näiden maiden vallanpitäjät yli kahdenkymmenen vuoden aikana olivat vainonneet kommunisteja ja ylimalkaan työväenjärjestöjä "valtiopetoksellisina". Mikä oli maansa eduista huolehtivien romanialaisten, suomalaisten, unkarilaisten ja bulgarialaisten isänmaallinen velvol-

lisuus sodan syttyessä, kun Antonescu, Ryti, Horthy, Filov ja muut taantumukselliset vallanpitäjät avasivat portit selälleen Saksan joukoille ja tekivät maansa Hitlerin liittolaisiksi rosvosodassa? Ei tietenkään tukea fasistista sotaa, vaan taistella kaikin voimin sitä vastaan, sillä Hitlerin Saksan jokainen voitto kohdistui näiden maiden elinetuja vastaan.

Näiden maiden hitleriläismieliset vallanpitäjät pyrkivät aikaansaamaan Saksan ylivallan koko Euroopassa ja siten he saattoivat oman maansa turmion partaalle. Mutta nämä Saksan imperialismin käskyläiset, jotka kerran toisensa jälkeen pettivät oman maansa edut, verhosivat rikollisen toimintansa "isänmaallisuuden" lipulla, ja samaan aikaan he kiduttivat vankiloissa tai teloittivat todellisia isänmaanystäviä — kommunisteja ja muita jotka uhrautuvaisesti taistelivat maansa vapauttamiseksi Saksan hirmuvallasta.

Historian koetin on siis osoittanut, että kommunistit edustavat johdonmukaisen ja aktiivisen isänmaallisuuden asiaa.

VAPAUTUMINEN KANSALLISISTA ENNAKKOLUULOISTA

Monet työtätekevän kansan viholliset sekoittavat isänmaallisuuden ja porvarillisen nationalismin ja selittävät, että kommunistien ja muiden todellisten demokraattien isänmaallisuus on puolinaista, koska he eivät aseta omaa kansansa muiden yläpuolelle.

On tunnettua, että taantumukselliset ovat kauan elätelleet sellaista kansallisuus- ja rotuennakkoluuloa, että oma kansa on "valittu" kansa ja muiden yläpuolella. Näin he ovat yrittäneet saada poliittiset takapajuiset ainekset demokraattista liikettä vastaan. Ruokkimalla jatkuvasti vihaa ja kateutta muita kansoja ja rotuja kohtaan nämä taantumukselliset ovat johtaneet kansallisten ennakkoluulojen pikku purot fasismin uomaan ja sitten osoittaneet kansansa "ylemmyyttä" juutalaisvainoilla, neekerilynkkauksilla ja hyökkäyksillä muita kansoja vastaan. "Oikein tai väärin — kunhan on minun maani", on ollut heidän valheisänmaallisuutensa tunnuksena. Mutta kun tuli kysymykseen isänmaallinen taistelu fasistisia hyökkääjiä vastaan, nämä samat taantumukselliset asettuivat vihollisen käytettäväksi.

Historia ei tunne sellaista todella isänmaallista liikettä, joka olisi pyrkinyt loukkaamaan toisten kansojen tasavertaisuutta ja vapautta. Kaikki suuret isänmaalliset liikkeet kahdeksannellatoista ja yhdeksännellätoista vuosisadalla tähtäsivät oman maan vapauttamiseen vieraasta vallasta tai ulkonaisen hyökkäyksen torjumiseen. Näin esimerkiksi Amerikan vapaussota (1773—83), Ranskan kansan vallankumoukselliset sodat (1772—94), kreikkalaisten kansallinen vapaustaistelu (1821-29), puolalaisten (1830, 1846, 1863) ym.

On selvää, että taistelu oman kansan vapauden toteuttamiseksi on jotakin aivan toista kuin taistelu toisen kansan vapauden riistämiseksi. Edellinen on isänmaallista, jälkimmäinen ei ole.

Esimerkiksi siirtomaiden valtaamista ja hallitsemista ja siirtomaakansojen riistämistä ei oikeutetusti voida perustella isänmaallisin vaikuttimin. Näyttää ilmeiseltä, että siirtomaa- tai muu kansallinen sortopolitiikka ei hyödytä isänmaata kokonaisuudessaan, vaan ainoastaan sen määrättyjä johtavia kerroksia ja luokkia, jotka riistämällä siirtomaita saavat välineen lujittaakseen valtaansa sekä omassa maassa että siirtomaissa. Tällainen politiikka aikaansaa ristiriitoja kansainvälisissä suhteissa ja tuottaa kansoille onnettomuuksia.

Maltillinenkin porvarillinen nationalismi pyrkii asettamaan oman kansan (tai sen ylimpien kerrosten) edut muiden kansojen etuja vastaan. Mutta syvä isänmaanrakkaus sisältää kunnioituksen kaikkia rauhaa rakastavia kansoja kohtaan ja kannattaa niiden tasa-arvoisuutta.

TYÖVÄENLUOKAN IDEOLOGIA EI HYVÄKSY KOSMOPOLITISMIA

Kuulee myös väitettävän, että kommunismin ja sosialismin kannattajat eivät voi olla isänmaan ystäviä, koska he kannattavat työtätekevän kansan kansainvälistä yhteenkuuluvaisuutta. Tämä selitetään kosmopolitismiksi ja välinpitämättömyydeksi oman maan eduista. Tämä on suuri erehdys. Kommunismilla ei ole mitään yhteistä kosmopolitismin kanssa. Vaikka kunkin maan kommunistinen liike taisteleekin työtätekevän kansan kansainvälisen yhteenkuuluvaisuuden puolesta, sillä on lujat juuret kotimaan kamarassa. Kommunismi ei aseta vastakkain todellista isänmaanrakkautta ja työväenluokan kansainvälisyyttä, internationalismia. Se päinvastoin yhdistää ne.

Jo ajatuskin, että kommunistinen liike voisi irtautua omasta kansasta tai kieltää sen, on mieletön. Sillä nykyaikainen työväenluokka on jokaisen maan politiikan perustekijä, ei ainoastaan lukumääräänsä, vaan myöskin taloudellisen ja poliittisen toimintansa tärkeyden perusteella.

Kunkin maan tulevaisuus lepää ennenkaikkea työväenluokan hartioilla. Ja koska työväenluokka on niin lujasti kiinni kansassa, kommunistinen puolue työväenluokan puolueena ei voi kieltää omaa kansaansa kieltämättä kaikkia elinjuuriaan ja peruspyrkimyksiään.

Kosmopolitismi on perinpohjin vieras työväenluokan ideologialle. Kosmopolitismi on luonteenomainen kansainvälisten pankkiyhtymien ja kartellien edustajille, suurille pörssikeinottelijoille, kansainvälisille varustelukuninkaille (”kuoleman kauppiaille”) ja heidän asiamiehilleen. Tämän herrasväen elämänohjeena on todellakin roomalainen sananparsi: ubi bene, ibi patria (missä hyvä, siellä isänmaa). Monet heistä vihaavat sydämestään kaikkea kansan demokraattista liikettä, vaikka väittävätkin olevansa ”politiikan yläpuolella olevia liikemiehiä”.

Monet kosmopoliittiset rahamiehet, ei vain puolueettomissa maissa, vaan myöskin Ranskassa ja anglosaksilaisissa maissa olivat valmiit tekemään fasistisille hyökkääjille mitä palveluksia tahansa. Esimerkiksi Yhdysvalloissa sota-aikana senaatin asettama komitea paljasti useiden suurien amerikkalaisten monopoliyhtymien isänmaanvastaisen yhteistoiminnan saksalaisten monopoliyhtymien kanssa. Myös muissa maissa ilmeni monia samanlaisia tosiasioita.

Voimme siis pitää todistettuna, että kansainvälisten rahamiesten ja keinottelijoiden kosmopolitismi ei missään nimessä ole ”politiikan yläpuolella”. Päinvastoin sillä on mitä läheisimmät suhteet siihen demokratianvastaiseen, fasistiystävälliseen vaaralliseen politiikkaan, joka aikaansai toisen maailmansodan ja joka uhkaa aiheuttaa yhä uusia tuhoisia sotia, jollei sitä pidetä aisoissa.

Vastustaen tällaista tuhoisaa politiikkaa, vastustaen rosvosotaa ja fasismia, älyllisesti kehittyneet työläiset puolustavat proletaarisen internationalismin kansainvälisen solidaarisuuden politiikkaa, jonka ensimmäisenä asteena on työväenjärjestöjen yhteistoiminta ja joka vähitellen kehittyy läheiseksi yhteistoiminnaksi kaikkien demokraattisten kansojen kesken taistelussa fasismia vastaan rauhan, vapauden ja kansojen riippumattomuuden puolesta. Eikö tämä poliittinen linja ole sopusoinnussa jokaisen kansan isänmaallisten tunteiden kanssa? Yrittäköötpä työväenluokan vastustajat osoittaa, että esim. Lontoossa helmik. 1945 pidetyn kansainvälisen ammattiyhdistyskonferenssin päätökset eivät olisi sopusoinnussa kaikkien demokraattisten maiden kansallisten etujen kanssa! Yrittäköötpä saada kansat uskomaan, että demokraattisten maiden läheinen yhteistyö taistelussa fasismia vastaan, kaikkien vapautta rakastavien kansojen vapauden ja turvallisuuden puolesta, ei parhaiten takaisi eri maiden vapaata kehitystä ja hyvinvointia! Ei ole luultavaa, että kansat heitä uskoisivat.

Tämä isänmaallisuuden ja kansainvälisen yhteistoiminnan yhdistäminen on juuri sitä politiikkaa, jota kommunistit sekä muut edistykselliset työläiset, talonpojat ja intellektuellit puolustavat.

SOLIDAARISUUS NEUVOSTOLIITON KANSSA

Kehittyneiden työläisten isänmaallisuus asetetaan kyseenalaiseksi myös sen vuoksi, koska he julistavat solidaarisuuttaan Neuvostoliiton kanssa. Tehdään esimerkiksi seuraava typerähkö kysymys: "Kuinka voidaan sellaisia ihmisiä sanoa isänmaanystäviksi, jotka myöntävät olevansa erään ulkovallan uskollisia ystäviä?"

Totta on, että minkään maan kehittyneet työläiset, edistykselliset talonpojat ja intellektuellit eivät kiellä solidaarisuuttaan Neuvostoliiton kanssa. Mutta tämä solidaarisuus on sopusoinnussa kaikkien maiden todellisten isänmaanystävien jaloimpien pyrkimysten kanssa. Se on solidaarisuutta ja ystävyyttä sosialistisen valtion kanssa, valtion, joka jo yhteiskunnallisen luontonsa perusteella on vapaa kaikista imperialistisista pyrkimyksistä, joka kunnioittaa ja puolustaa kansojen tasa-arvoisuuden ja itsemääräämisoikeuden periaatteita ja joka on maailmanrauhan uskollisin puolustaja ja lujin tukipylväs. Kaikkien vapautta rakastavien maiden laajat kansanjoukot tunnustavat nyt neuvostovaltion ylevän luonteen ja tehtävän. Vain kaikkein taantumuksellisimmat fasistiystävälliset piirit jatkavat Neuvostoliiton parjaamista.

Kaikki Hitleriä vastaan taistelleet maat myönsivät sota-aikana, että niiden edut vaativat pysyvää yhteistoimintaa Neuvostoliiton kanssa maailmanrauhan lujittamiseksi ja rauhaa rakastavien maiden turvaamiseksi.

Onko siis ihme, että todelliset isänmaanystävät kaikkialla pitävät pysyviä ystävyyssuhteita ja läheistä yhteistoimintaa Neuvostoliiton kanssa maansa turvallisuuden ja vapaan kehityksen parhaana takeena. Tämä käsitys on ilmeisesti nykyajan isänmaallisuuden luonnollinen osa.

Yhtä selvää on toisaalta, että neuvostovastaiset pyrkimykset eivät sovellu isänmaaliseen kantaan. Tosin yritetään kaikkea neuvostovastaista politiikkaa verhota valheisänmaallisuuden kaapuun. Mutta viimeisen neljännesvuosisadan historia on useita kertoja osoittanut, että tämä verho nopeasti kuluu läpinäkyväksi. Näin kävi erikoisen selvästi viimeisen sodan aikana. Kävi selväksi kaikille, että Antonescun, Rytin, Horthyn ja Filovin koplakunnat harjoittivat isänmaanvastaista sotapolitiikkaa, joka oli tuhoisaa heidän kansoilleen.

Yhtä surkea oli ranskalaisten ja englantilaisten Münchenin poliitikkojen "isänmaallisuuden" kohtalo. Heidän pyrkimyksenään oli estää yhtenäisen rintaman syntyminen Saksan hyökkäystä vastaan, eristää Neuvostoliitto ja antaa Hitlerille vapaat kädet idässä. Vielä senkin jälkeen, kun Ranska ja Englanti olivat julistaneet sodan Hitlerin Saksalle, Daladier—Reynaudin hallitus Ranskassa ja Chamberlainin hallitus Englannissa harrastivat paljon vähemmän kotimaansa puolustamishommia kuin neuvostovastaista vehkeilyä (varsinkin poliittisen ja sotilaallisen avun antamista taantumukselliselle Suomelle, Saksan imperialismin tulevalle liittolaiselle, joka jo silloin oli muodostettu tukikohkohdaksi imperialistiselle hyökkäykselle Neuvostoliittoa vastaan).

Tätä kaikkea ei tarvitsisi palauttaa mieliin, jolleivat määrätyt englantilaiset ja ranskalaiset aikakauslehdet yrittäisi tehdä kommunistien isänmaallisuutta epäilyksenalaiseksi, viittaamalla demagogisesti sodan alkuvaiheisiin 1939—40.

Mutta mitä tekivät Ranskan ja Englannin hallitukset tähän aikaan? Sensijaan, että olisi käynyt sotaa Saksaa vastaan, Ranskan silloinen hallitus oli riehahtaneena kiihkeään kommunistivainoon ja yhdessä Englannin Chamberlain-hallituksen kanssa toimitti aseita Suomeen taantumukselli-

sille, jotka kävivät sotaa Neuvostoliittoa vastaan. Enemmänkin, Englannin ja Ranskan korkeimman sotaneuvoston kokouksessa helmikuun 6 pnä 1940 (ts. ainoastaan kolme kuukautta ennen Ranskan miehitystä ja Dunkerquen katastrofia) Daladier ilmoitti Chamberlainille, että Suomeen kohta lähetettäisiin yksi ranskalainen ja yksi puolalainen divisioona.

Tällainen sodankäynti ei tietenkään ollut omiaan herättämään Ranskan ja Englannin todellisten isänmaanystävien ihailua. Mutta kun Reynaudin ja Daladierin hallituksen kurja sodankäynti toukokuussa 1940 oli päättynyt romahdukseen, Ranskan isänmaanystävät — kommunistit niiden etupäässä — eivät laskeneet aseitaan, vaan aloittivat kauan kestävän, uljaan taistelunsa saksalaisia miehittäjiä vastaan.

Ei vain Ranskassa ja Englannissa, vaan kaikissa muissakin maissa kävi selväksi, että työläisten myötätunto Neuvostoliittoa kohtaan vahvisti heidän isänmaallista intoaan. Sen ovat monet puolueettomat tarkkailijat Ranskassa, Tshekkoslovakiassa, Puolassa, Bulgariassa ja muissa maissa todistaneet.

Todettakoon myös, että isänmaanrakkauden kehitys poliittisesti tietoisten työläisten keskuudessa kaikkialla todella alkoi vasta sinä päivänä, jona neuvostopatriotismi syntyi. Kun Venäjän työläiset nousivat maansa todellisiksi isänniksi, muiden maiden kehittyneet työläiset tietenkin tunsivat syvää kiintymystä neuvostomaata kohtaan ja alkoivat nimittää sitä kaikkien maiden työläisten isänmaaksi, mutta samalla heidän kiintymyksensä neuvostomaata kohtaan herätti heissä myös entista syvemmän kiintymyksen omaakin maataan kohtaan.

Neuvostokansan innoittava esimerkki sai heidät luottamaan omankin kansansa valoisampaan tulevaisuuteen. He oppivat syvemmin rakastamaan omaa maataan nähden siinä kansansa onnellisemman tulevaisuuden tyyssijan.

Neuvostopatriotismin vaikutuksesta muiden maiden kehittyneiden työläisten sydämissä syntyneen työläispatriotismin voima näyttäytyi elävästi siinä uljaassa partisaanisodassa, jota he kävivät fasistisia maahan tunkeutujia vastaan, jotka uhkasivat riistää työläisiltä kaiken tulevaisuuden toivon.

ISÄNMAALLISUUS JA DEMOKRATIA

Toisen maailmansodan aikana useissa porvarillisissa maissa heräsi henkiin voimakas isänmaallinen liike. Sen kehitys ei tietenkään pysähtynyt Hitlerin Saksan kukistuessa, vaan tulee varmasti jatkumaan. Historiallisilta alkujuuriltaan isänmaallinen liike liittyi läheisesti nuoren porvarillisen demokratian vallankumoukselliseen liikkeeseen. Ranskan isänmaanystävien tunnussanana puolitoista vuosisataa sitten oli: vapaus, tasa-arvo, veljeys. Mutta sata vuotta myöhemmin patriotismi oli useimmissa kapitalistisissa maissa menettänyt elävän henkensä.

Nyt on todellinen isänmaanrakkaus syntynyt uudelleen työtätekeväin joukkojen keskuudessa, ja se kehittää edellisten vuosisatojen suurten isänmaallisten liikkeiden parhaita perinteitä. Uhrautuvaisuus taistelussa kansallisen vapauden puolesta yhtyy siinä syvimpiin demokraattisiin ja edistyksellisiin poliittisiin pyrkimyksiin.

Sitä elähdyttää vapaudenrakkaus ja vastarinta joukkojen orjuuttamista, luokkasortoa ja yhteiskunnan loisainesten suorittamaa häikäilemätöntä työläisten riistoa vastaan.

Meidän päivinämme, jolloin kansallisen vapauden pahimpana vihollisena on fasismi, kaikella todellisella patriotismilla on selvä fasismin ja taantumuksen vastainen luonne. Sellaiset fasismin puolustajat, jotka keikailevat isänmaallisuuden lipun varjossa, ovat kaikkein vaarallisimpia valepatriootteja, sillä he pyrkivät estämään kaikkein tärkeimmän isänmaallisen tehtävän toteuttamisen: fasismin ja natsismin viimeistenkin jätteiden hävittämisen.

Nykyinen uudestisyntynyt isänmaallisuus ei ole tyhjänpäiväistä juhlintaa, vaan uhrautuvaa taistelua oman kansan vapaan ja onnellisen tulevaisuuden puolesta. Useissa Saksan tilapäisesti miehittämissä maissa saatiin nähdä monia uljaita esimerkkejä henkilökohtaisesta rohkeudesta, ei vain työläisten, vaan myös muiden kansankerrosten keskuudessa. Monet partisaanit, jotka tulivat demokraattisen sivistyneistön ja talonpoikaisnuorison keskuudesta, taistelivat käsi kädessä työläisten kanssa ja osoittautuivat horjumattomiksi isänmaanystäviksi.

Tietenkin kommunistit kaikkialla olivat tämän isänmaallisen liikkeen kärjessä, sillä kommunismi, toisin kuin muut ideologiat, innostaa kannattajiansa taisteluun sekä yhteiskunnallisen että kansallisen vapautuksen puolesta. Nykypäivien kommunismi yhdistää kehittyneet työläiset ja intellektuellit kiinteästi kansan suuriin joukkoihin, niiden jokapäiväiseen elämään, niiden entisyyden sankarimuistoihin ja paremman tulevaisuuden toiveisiin. Ei siis ihme, että joukot puolestaan osoittavat kommunistisia puolueita kohtaan sellaista luottamusta kuin mitä olemme jo nähneet esim. Ranskassa, Puolassa ja Bulgariassa ja myöskin Italiassa, Suomessa ja Romaniassa.

Neuvostoliitossa, voittoisan työväenluokan suuressa maassa, isänmaanrakkaus tietenkin on kehittynyt paljon pitemmälle.

Stalinilainen perustuslaki, joka nojaa sosialistisen demokratian periaatteisiin, muodostaa lujan pohjan sekä Neuvostoliiton poliittiselle järjestelmälle että myöskin neuvostopatriotismin jatkuvalle kehitykselle.

Kaiken riiston poistaminen ja sosialistisen rakennustyön kaikki muut historialliset saavutukset ovat jatkuvasti innoittaneet isänmaanrakkauden kehitystä Neuvostoliiton miljoonien työtätekevien keskuudessa. Tuloksena oli, että neuvostokansa niin kunniakkaasti kesti suuren isänmaallisen sodan raskaat koettelemukset. Neuvostoisänmaallisuus on

osoittautunut voittamattomaksi voimaksi. Kenenkään ei tarvitse epäillä, etteikö neuvostoisänmaallisuus nyt alkaneena uuden rauhallisen rakennustyön ajanjaksona tulisi aikaansaamaan uusia ihmetöitä.

Muiden maiden isänmaallinen liike taas tulee jatkamaan taistelua fasismin ja taantumuksen jätteiden hävittämiseksi, olojen demokratisoimiseksi ja maan riippumattomuuden ja turvallisuuden takaamiseksi.

Työläisten, talonpoikain ja intellektuellien todellinen isänmaallisuus on aina valmis vastustamaan kaikkia imperialistisia seikkailuja ja edistämään ystävällisiä kansainvälisiä suhteita oikeudenmukaisuuden ja rauhallisen yhteistoiminnan pohjalla. Todelliset isänmaanystävät tulevat myös puoltamaan kaikkien sorrettujen kansojen täyttä itsemääräämisoikeutta ja taistelemaan inhimillisten elinehtojen luomiseksi työtätekevien joukoille.

T. LEHÉN:

Kansallisuusaatteen nykyinen sisältö

Akateemisen Sosialistiseuran maaliskuun 27 pnä 1949 Helsingin Yliopistolla järjestämässä luentotilaisuudessa pidetty esitelmä.

KANSALLISUUSAATE JA HISTORIA

Kun meikäläinen, työväenluokan sosialistisen maailmankatsomuksen kannattaja, ottaa puheeksi kansallisuusaatteen, on se ensimmäinen reaktio, joka tiettyjen ennakkokäsitysten vallassa olevilla henkilöillä aivan kuin luonnostaan syntyy, tämäntapainen: Mitä vilpitöntä kiinnostusta voi teillä, internationalisteilla, olla kansallisuusaatteeseen? Eikö teidän oppi-isänne Marx ole sanonut, että työläisillä ei ole isänmaata? Kun te kerran kiellätte isänmaan, kiellätte te myöskin kansallisuusaatteen.

Nämä todellisuudessa esiintyvät vastaväitteet sopivatkin parhaiten lähtökohdaksi sille avomieliselle, mutta samalla asialliselle ja kiihkottomalle kansallisuus- ja isänmaallisuuskysymyksen selvittelylle, jota asia käsittääkseni vaatii.

Tieteellisen sosialismin perustajat, *Karl Marx ja Friedrich Engels,* ovat Kommunistisessa Manifestissaan todellakin sanoneet:

> ”Kommunisteja on edelleen syytetty siitä, että he tahtovat hävittää isänmaan ja kansallisuuden. Työläisillä ei ole isänmaata. Heiltä ei voida ottaa sitä, mitä heillä ei ole”.

Marx ja Engels eivät sepitelleet aforismeja. He eivät olleet niinsanottujen ”ikuisten totuuksien” julistajia. Kaiken puhumansa ja kirjoittamansa ovat he esittäneet tiukassa ajatusyhteydessä, konkreettisia historiallisia oloja, tiettyjä yhteiskunnallisia suhteita tarkoittaen. Tämä koskee erikoisesti myöskin heidän sanojaan työläisten ”isänmaattomuudesta”. Manifestia lukemalla voi jokainen helposti havaita, että siinä ei tarkoiteta ”isänmaalla” omaa kotimaata ja sen kansaa, vaan sitä, mitä silloiset hallitsevat luokat halusivat ”isänmaaksi” nimittää — kapitalistista luokkayhteiskuntajärjestelmää, jossa työväenluokka on riiston ja sorron kohteena.

Mikäli ”isänmaalla” todellakin tarkoitetaan omaa kotimaata ja sen kansaa, ei työväenluokan suhtautuminen siihen ole eikä voi olla muu kuin myönteinen, siis täysin isänmaallinen. Mutta työväenluokka on saanut useinkin kokea, että sen isänmaallisuuteen on vedottu aivan toisessa mielessä.

Isänmaasta puhutaan tavallisesti niin sanotun ”isänmaanpuolustuksen” ollessa kysymyksessä. Mutta jokainen isänmaanpuolustus on itse asiassa kotimaassa kulloinkin vallitsevan yhteiskuntajärjestelmän, valtion, puolustamista, kuten Snellman on ”Valtio-opissaan” erittäin voimakkaasti korostanut. Ja tähän kysymykseen nähden täytyy työväenluokalla olla yhtäläinen oikeus kuin kaikilla muillakin yhteiskuntaluokilla määritellä oma, itsenäinen kantansa.

Historian kuluessa ovat eri yhteiskuntaluokat todellakin pidättäneet itselleen oikeuden suhtautua ”isänmaanpuolustukseen” joko myönteisesti tahi kielteisesti, sen mukaan, onko kotimaassa vallinnut järjestelmä ollut niille mieluinen vaiko vastenmielinen. Vain historiaa täysin tuntematon henkilö voisi väittää, että kielteinen suhtautuminen tietynlaiseen ”isänmaahan” on ollut ominaista vain työväenluokalle ja että se olisi ottanut ”isänmaattomuuden” yksinoikeudekseen. Marx ja Engels ovat sanoneet: ”Työläisillä ei ole isänmaata”. Mutta he olisivat voineet ainakin yhtä suurella syyllä sanoa: ”feodaaliaatelistolla ei ole isänmaata”, tahi: ”kapitalisteilla ei ole isänmaata”.

Viimeksi mainittujen luokkien jyrkästi kielteisestä suh-

tautumisesta "isänmaahan", kotimaan puolustukseen, mainittakoon tässä vain kaksi yhteisesti tunnettua, klassillista esimerkkiä: Ranskan aateliston liittoutuminen oman kotimaansa vihollisten kanssa porvarillisen vallankumouksen käymän puolustussodan kaudella ja Venäjän kapitalistiluokan siirtyminen uuden Venäjän vierasmaalaisten vihollisten sotaleiriin sosialistisen vallankumouksen jälkeen.

Tällaisia esimerkkejä voisi luetella loppumattomiin, ja löytää niitä lähempääkin. Mutta koska tehtäväni ei ole minkään luokan tai ryhmän "isänmaattomuus"-syntien rekisteröiminen, vaan ainoastaan kysymyksen periaatteellisen puolen myönteinen valaiseminen, katson mainitsemieni kouluesimerkkien riittävän.

Tällä kaikella ei ole tahdottu sanoa muuta kuin se, että kysymystä kansallisuusaatteesta ja isänmaallisuudesta ei asiallisessa keskustelussa voida irroittaa historiasta, edistyksen ja taantumuksen välisen taistelun, luokkien välisen taistelun vaiheista, yhteiskunnasta, jossa elämme, sen uuden yhteiskunnan näköaloista, jonka kynnyksellä seisomme. Ei kukaan ole lausunut tätä ajatusta selvemmin ja ytimekkäämmin kuin maanmiehemme *Sven Elmgren* kirjoittaessaan sata vuotta sitten, että "vapauden asia ja kansallisuusasia" eivät ole eroitettavissa toisistaan, sillä "ne kaksi ovat saman isän lapsia."

Kansallisuusaate ei ole mikään "tuonpuoleinen" suvereeninen "olio sinänsä". Siinä ei ole mitään sellaista, joka ei olisi ihmisestä eikä tästä maailmasta, vaan joka annettaisiin ihmisille joistakin mystillisistä yläilmoista. Kansallisuusaate, samoinkuin mikä muu aate tahansa, syntyy tuntevan ja ajattelevan ihmisen aivoissa, se heijastaa objektiivista todellisuutta. Ja varsin oleellista on, että se ei synny milloin tahansa, vaan tiettynä ajankohtana, tiettyjen yhteiskunnallisten voimien ja vieläkin täsmällisemmin sanoen: tietyn yhteiskuntaluokan katsomuksena.

Ei ole sattuma, että kansallisuusaatteen synty käy yhteen

feodaalisen yhteiskuntajärjestyksen luhistumisen ja kapitalismin läpimurron kanssa. Se oli historiallisen kehityksen johtoon astuneen uuden yhteiskuntaluokan, kauppa- ja teollisuusporvariston liikunta- ja toimintavapautta kahlehtineiden keskiaikaisten raja-aitojen murskaamisen, kansakuntien muodostumisen ja kansallisvaltioiden perustamisen aikaa. Tällainen kehitys vastasi myöskin laajojen kansankerrosten, talonpoikaiston ja työläisten etuja, ja oli siis varsin luonnollista, että nousevan porvariston lipuksi kohotettu kansallisuusaate sai osakseen voimakasta vastakaikua tämän luokan ulkopuolelta, "rahvaan" taholta.

Se seikka, että kansallisuusaate syntyi nousevan porvariston aatteena, ei missään määrin estä meitä, sosialistisen maailmankatsomuksen kannattajia, näkemästä sen suurta, edistyksellistä merkitystä. Tuskin kukaan on voimakkaammin kuin Karl Marx tähdentänyt sitä vallankumouksellista ja edistyksellistä osaa, jota kapitalismi on alkuaikoinaan ihmiskunnan kehityksessä esittänyt.

SNELLMANIN KANSALLISUUSAATE JA SUOMEN TYÖVÄENLUOKKA

Kansallisuusaatteen synnystä ja edistyksellisyydestä puheen ollen emme voi mitenkään sivuuttaa *Snellmania,* suomalaisen kansallistunnon herättäjää, suomen kielen ja Suomen kansan valtiollisten oikeuksien horjumatonta puolustajaa. Meidän omaksumamme historiallinen näkökanta suorastaan käskee meitä antamaan täyden tunnustuksemme hänen elämäntyölleen, ja nimenomaan hänen edustamalleen kansallisuusaatteelle.

Emme tietenkään voi omaksua Snellmanin kansallisuusaatteen filosofista lähtökohtaa. Snellman johtaa kansallisuusaatteensa Hegelin objektiivisesta idealismista, pitäen kansallishenkeä ihmisissä asuvana ja vaikuttavana Absoluuttisena ideana, Maailmanhenkenä, Siveellisyytenä. Tuol-

lainen filosofia, joka edellyttää aatteen ja hengen olemassaoloa ihmisen ulkopuolella, on täysin vieras sekä työväenluokan maailmankatsomukselle että yleensäkin meidän vuosisatamme tieteelliselle ajattelulle. Hegelin idealistinen filosofia kuuluu menneisyyteen, mutta Snellmanin monet nerokkaat ajatukset ja oivallukset kelpaavat meille ohjeeksi tänäkin päivänä.

Siitä tosiasiasta, että kansallisuusaate on tietyissä olosuhteissa syntynyt historiallinen ilmiö, seuraa myös, että se on kehityksen alainen, kuten kaikki muukin tässä maailmassa. Se muuttaa sekä sisältöään että muotoaan aikojen muuttuessa. *Raoul Palmgren* on ajatusrikkaassa ja loistokkaasti kirjoitetussa teoksessaan "Suuri linja" piirtänyt totuudenmukaisen, mutta järkyttävän kuvan Snellmanin aikoinaan edustaman ylevän kansallisuusaatteen asteettaisesta surkastumisesta ja vääristymisestä, sen rappeutumisesta yltiöisänmaallisuuden, kansallisvihan lietsonnan ja sotaseikkailupolitiikan ideologiaksi, siis alkuperäisen vastakohdaksi.

Merkitseekö tämä, että väärentämätön, tervehenkinen kansallisuusaate ei meidän päivinämme enää ole mahdollinen ja että se on aikansa elänyt, kuolemaan tuomittu.

Ei, se merkitsee vain, että ne yhteiskunnalliset voimat, jotka aikoinaan saattoivat kirjoittaa lippuunsa Snellmanin kansallisuusaatteen tunnukset puhtaassa, alkuperäisessä muodossaan, ovat aikojen vieriessä lakanneet edustamasta vapauden aatetta, yhteiskunnallista edistystä. Kansallisuuskysymys ei ole suinkaan joutunut pois päiväjärjestyksestä. Taistelu kansojen vapauden ja riippumattomuuden puolesta jatkuu. Se merkitsee, että historiallinen todellisuuspohja väärentämättömälle kansallisuusaatteelle, terveelle isänmaallisuudelle on olemassa. Mutta meidän päiviemme historian veturiksi, sen johtavaksi voimaksi, on astunut uusi yhteiskuntaluokka, joka edustaa uutta, nykyaikaista vapauden aatetta, sosialismia. Sen kutsumuksena on edustaa myöskin kansojen vapauden asiaa.

Tämä ei tietenkään merkitse, että on palattava takaisin viime vuosisadan vanhaan kansallisuusaatteeseen. En pitäisi tällaista paluuta edes mahdollisenakaan. Työväenluokalla on oma koeteltu lippunsa, oma itsenäinen historiankäsityksensä, oma eheä ja yhtenäinen maailmankatsomuksensa, oma aatteellinen asevarastonsa. Sillä on myöskin kansallisuuskysymyksessä oma itsenäinen linjansa, jolla tietenkin on monia vertaus- ja yhtymäkohtia vanhaan, edistykselliseen kansallisuusaatteeseen, mutta joka sittenkään ei ole tästä johdettu, vaan ratkaisevalla tavalla perustuu uuden aikakauden omalaatuisten olosuhteiden tieteelliseen erittelyyn.

Tieteellisen sosialismin luojat, laatiessaan työväenluokan maailmankatsomuksen perusteet, ovat ottaneet työnsä pohjaksi inhimillisen edistyksen korkeimmat saavutukset kaikilla aloilla, kansallisten vapausliikkeiden parhaat perinteet mukaan lukien. Mutta he eivät ole omaksuneet niitä sellaisenaan, ilman ankaraa uudestiarviointia, vaan ovat johdonmukaisesti noudattaneet omaa periaatellista linjaansa, historian ajanjaksojen erilaisuuden tarkoin huomioon ottaen.

Samanlaisen täytyy olla meidän suhtautumisemme siihen arvokkaaseen perintöön, jonka Snellman on Suomen kansalle jättänyt. Me emme ainoastaan myönnä hänen elämäntyönsä ja aatteidensa edistyksellisyyttä hänen oman aikansa taustaa vasten katsottuna, emme ainoastaan kunnioita häntä suomalaisen kansallistunnon herättäjänä ja Suomen oikeuksien puolustajana, vaan me hyväksymme ja tunnemme tänäkin päivänä omiksemme monet hänen esittämistään keskeisistä ajatuksista, kansakuntien vapauden ja suverenisuuden periaatteen, sotaseikkailupolitiikan jyrkän tuomitsemisen jne. Me emme omaksu, vaan heitämme tiepuoleen hegeliläisen spekulation kansallishengen ja valtion yliluonnollisesta alkuperästä sekä mietteet vallankumousten "järjenvas-

taisuudesta", sillä me tiedämme, että kansallisuusaate on tiettyjen historiallisten ja yhteiskunnallisten olosuhteiden tuote, että valtio on luokkaherruuden elin, että suuret yhteiskunnalliset vallankumoukset ovat esittäneet ihmiskunnan historiassa mitä edistyksellisintä osaa ja että ne ovat historiallisen kehityksen väistämätön tulos.

Totta on, että Snellmanin kansallisuusaatteelle sen alkuperäisessä ja väärentämättömässä, chauvinismista ja kansalliskiihkosta puhtaassa muodossa ovat meidän vuosisadallamme vain sosialistisen maailmankatsomuksen kannattajat osanneet antaa täyden arvon. Työlästä olisi kiistää sitä Raoul Palmgrenin "Suuressa linjassaan" toteamaa seikkaa, että itsenäisyystaistelumme ratkaisevissa vaiheissa ovat vanhan työväenliikkeemme parhaat miehet *Yrjö Mäkelin, Yrjö Sirola* ja monet muut osoittautuneet vanhan, edistyksellisen kansallisen liikkeen perinteiden johdonmukaisimmiksi jatkajiksi. Näiden miesten toiminta vahvistaa todeksi sen, että kansojen vapauden asia on varmimmissa käsissä silloin, kun työväenluokka ja sen sosialistisen maailmankatsomuksen edustajat ovat sitä ajamassa.

Mutta sosialismin edustama kansojen vapauden aate, luokkatietoisen työväen isänmaallisuus, pulppuaa toisista lähteistä kuin vanha kansallisuusaate, ja sillä on oleellisesti toinen sisältö. Tämän uuden sisällön perustana on se tosiasia, että ihmiskunnan historiassa on alkanut uusi aikakausi, sosialismin aikakausi. Kansojen vapauden asia ei ole tänään eroitettavissa siitä sosialismin läpimurrosta, jonka todistajina olemme.

Sana "kansallisuusaate" on vanhaa perua, ja harvoin kuulemme työväenliikkeen edustajien käyttävän tällaista nimitystä omasta kansallisuuspolitiikastaan. Mutta sikäli kuin tällä sanalla tarkoitetaan kansojen vapauden aatetta, isänmaallisuutta, voinemme puhua sosialismin kansallisuusaatteesta.

INTERNATIONALISMI JA KANSALLISUUSAATE

Siirtyessämme tarkemmin määrittelemään sosialismin edustaman kansallisuusaatteen sisältöä, on meidän ennen kaikkea koetettava selvittää itsellemme kysymys kansallisuusaatteen ja internationalismin välisestä suhteesta. Tiedämme, että ylinnä luokkatietoisen työväen lipussa ovat sanat: "Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" Se on kansainvälisen solidaarisuuden, internationalismin tunnus.

Pinnallisesti katsoen saattaisi näyttää siltä, että internationalismi ja kansallisuusaate ovat toinen toisensa poissulkevia, sovittamattomia vastakohtia. Ja tällä tavoinhan olemme kuulleet asiaa usein selitettävänkin. Verraten laajalle levinnyt lienee meidänkin maassamme se käsitys, että internationalismi merkitsee jonkinlaista kansallista nihilismiä, että se vaatii kannattajiltaan kansallista itsensäkieltämistä, kansallistunnon ja kaikenlaisen kansallisen ylpeyden poiskitkemistä, kansallisen omalaatuisuuden hälventämistä, kansallisen kulttuurin typistämistä, sen standardisointia joidenkin universaalisten normien ja kaavojen mukaan, eri kansallisuuksiin kuuluvien yksilöiden muuttamista kosmopoliittisiksi "maailmankansalaisiksi".

Mikäli näin tosiaankin ajatellaan, ollaan kokonaan harhateillä. Onneksi ei tuollaiselle käsitykselle voida saada minkäänlaista tukea, ei internationalismin käsitteellisestä eikä aatteellisesta sisällöstä enempää kuin historiallisista tosiasioistakaan. Jo alkeellinen kielivaisto sanoo, että internationalismi käsitteeseen ei mahdu eikä saada mahtumaankaan minkäänlaista kansallista nihilismiä, sillä internationalismi, kansainvälisyys, nimenomaan edellyttää eri kansakuntien, erilaisten kansallisuuksien olemassaoloa. Internationalismi tarkoittaa yhtä vähän kansojen erikoisluonteen hävittämistä kuin esimerkiksi eräiden nykyajan filosofien esittämä "intersubjektiivisuuden postulaatti" vaatii subjek-

tien, ihmisyksilöiden surmaamista, tahi kaupunkienvälinen puhelinyhteys edellyttää kaupunkien romuttamista.

Mutta monin verroin vakuuttavampia kuin nämä kieliopin alalle kuuluvat "sananselitykset" ovat sosialistisen internationalismin arvovaltaisten edustajien lausunnot ja historialliset tosiasiat.

Niin usein ja niin voimallisesti kuin väitettä marxilaisen maailmankatsomuksen edustajien epäisänmaallisuudesta on toistettukin, ei sen tueksi ole kokonaisen sadan vuoden kuluessa voitu esittää muuta kuin noita ajatusyhteydestään irtiriuhtaistuja ja väärintulkittuja Kommunistisen Manifestin sanoja: työläisillä ei ole isänmaata. Sitävastoin on lukemattomissa tapauksissa yritetty esitellä Marx ja Engels aivan tavallisina saksalaisina kansalliskiihkoilijoina ja nurkkapatriootteina. Sellaisen yrityksen on muun muassa aivan äskettäin tehnyt tunnettu englantilainen filosofi, lordi Bertrand Russel teoksessaan "Länsimaiden filosofian historia". Hän tekee siinä tiettäväksi, että Marx osoitti "kansallista ennakkoluuloisuutta" itä-Eurooppaan nähden, "sillä hän vihasi aina slaaveja."

Jokainen Marxin teoksia vähänkin tunteva henkilö tietää, että mainitun lordin todistus on väärä. Se todistaa vain hänen aristokraattisen ylenkatseellista suhtautumistaan niiden asiain tutkimiseen, joista ottaa kirjoittaakseen. Totuus on se, että Marx, katsellessaan asioita yleiseurooppalaisen demokratian kehityksen näkökulmasta, ei voinut olla vihaamatta ja halveksimatta Venäjän itsevaltaista järjestelmää, eurooppalaisen taantumuksen tukipylvästä, Euroopan santarmia, eikä olla arvostelematta ankarasti eräitä toisia slaavilaisia kansoja, ei senvuoksi, että ne olivat slaaveja, vaan senvuoksi, että ne tukivat venäläistä taantumusta. Samanaikaisesti Marx ihaili aitoslaavilaista Puolan kansaa ja sen tsarismia vastaan käymää vapaustaistelua. Hän kunnioitti Venäjän vallankumouksellisia demokraatteja, Venäjän kansaa ja työväenluokkaa, jossa hän näki Euroopan vallankumouksen etujoukon. Totuus on siis se, että Marx osasi tehdä eron edistyksellisten ja taantumuksellisten slaavien välillä.

Marxin internationalistinen kanta kansallisuuskysymyksessä on muutamaan lauseeseen koottuna seuraava: Kansallisuuskysymystä on tarkasteltava eroittamattomassa yhteydessä laajempaan kysymykseen, kysymykseen ihmiskunnan historian kehityssuunnasta. Nähdäkseen oikein tämän yleisen suunnan on kansakunnan edustajien jaksettava nousta oman kansallisen kellotapulinsa yläpuolelle, ja näin avautuneesta avarammasta näkökulmasta katsoen määritellä oman kansansa paikka kansakuntien joukossa. Ollakseen tekemättä kohtalokkaita virheitä on pienten kansakuntien suuntauduttava ihmiskunnan kehitystä eteenpäin vieviin demokraattisiin voimiin, eikä ole eksyttävä sitomaan kohtaloaan kansainvälisen taantumuksen, rappeutuvan ja tuhoaan kohti kulkevan järjestelmän kohtaloon. Vapaudestaan ja riippumattomuudestaan kiinnipitävän kansakunnan ei ole missään tapauksessa antauduttava kansojen sortajien ja orjuuttajien liittolaiseksi, sillä kansa, joka sortaa toisia kansoja, ei voi itse olla vapaa.

Tämän esitelmän puitteissa ei ole mahdollista ryhtyä yksityiskohtaisesti selostamaan sitä, kuinka marxilaisen sosialismin nykyaikaiset johdonmukaisimmat edustajat Venäjän bolshevikit, ovat kehittäneet ja käytännössä soveltaneet Marxin viitoittamaa linjaa. Mutta Venäjän bolshevikkien asennoituminen tässä kysymyksessä on koskenut ja koskee meitä itseämme niin läheltä, että lyhyt viittaus eräisiin valaiseviin tosiasioihin on tässä aivan välttämätön. Että bolshevikit ovat täysverisiä internationalisteja, se lienee kiistatonta. Mutta juuri internationalismin nimessä he ovat alun pitäen esiintyneet kansakuntien tasa-arvoisuuden ja suvereenisuuden, pienten kansojen ehdottoman itsemääräämisoikeuden ja riippumattomuuden horjumattomina puolustajina. Bolshevikkien internationalismia saamme kiittää Suomen

itsenäisyydestä, suomalaisen kansallisuusaatteen suurimman toiveen toteutumisesta.

Se seikka, että useimmat entisen Venäjän keisarikunnan kansoista kuuluvat nykyään Neuvostovaltojen liittoon, ei ole millään tavalla ristiriidassa bolshevikkien aina tunnustaman kansakuntien suverenisuuden periaatteen kanssa. Yhtyminen on ollut vapaaehtoista, ja sen edellytyksenä on oikeus vapaaseen eroamiseen.

Internationalismi perustuu kansojen vapauden ja niiden kansallisten erikoisuuksien kunnioittamiseen. Viime sodan aikana lausui M. I. Kalinin, siloinen Neuvostoliiton valtionpäämies, eräässä neuvostoarmeijan sotilaille pitämässään puheessa:

"Me nimitämme itseämme internationalisteiksi, mutta kaikki eivät ymmärrä, mitä se merkitsee. Eräät ajattelevat, että jos sinä nimität itseäsi internationalistiksi, niin sinä et pidä itseäsi venäläisenä tahi uzbekkina tahi kazakhina. Se on tyhmää. Internationalistina oleminen merkitsee jokaisen kansallisuuden kunnioittamista, siinä on asian ydin. Meidän opettajamme kansallisuuskysymyksessä on toveri Stalin, joka on monen vuoden kuluessa ohjannut kansallisuuspolitiikkaa. Jo ennen vallankumousta hän oli Leninin neuvonantajana tässä kysymyksessä. Toveri Stalin opettaa meitä kunnioittamaan jokaista kansallisuutta. Ja jos sinä suhtaudut kunnioituksella kaikkiin kansallisuuksiin, niin se merkitsee, että sinä olet internationalisti."

Jokaisen kansallisuuden kunnioittamisesta, josta Kalinin puhuu, merkitsee luonnollisesti myöskin oman kansallisuuden kunnioittamista ja rakastamista. Ja totuuden nimessä on mainittava, että bolshevikit ovat jo ennen valtaan tuloaan päättävästi esiintyneet kansallista nihilismiä vastaan, opettaneet Venäjän työväenluokkaa rakastamaan omaa maata ja kansaa, sen kieltä, jopa ylpeilemäänkin sen sivistyksellisillä, demokraattisilla ja vallankumouksellisilla perinteillä. Ja että sosialistinen internationalismi soveltuu erinomaisesti yhteen voimakkaan kansallistunnon, väkevän patriotismin kanssa, siitähän Neuvostoliiton kansat ovat antaneet mitä vakuuttavimpia todistuksia kahden suuren isänmaallisen sotansa kestäessä.

Ei ole sattuma, että luokkatietoisen työväen edustajat esiintyvät meidän päivinämme omien kansojensa riippumattomuuden ja suverenisuuden johdonmukaisimpina puolustajina imperialistisia orjuutuspyrkimyksiä vastaan. Tervehenkinen, chauvinismista ja kansallisvihasta vapautunut isänmaallisuus on täysin sopusoinnussa proletaarisen internationalismin kanssa.

INTERNATIONALISMI JA KANSALLINEN KULTTUURI

Internationalismiin sisältyy ehdottomasti myöskin kunnioitus jokaisen kansan itsenäistä kansallista kulttuuria kohtaan. Pyrkimyksiä varsinkin pienten kansojen luomien kulttuuriarvojen aliarvioimiseen, niiden mitätöimiseen ja korvaamiseen eräänlaisella yhdensuuntaistetulla standardisivilisatiolla on havaittavissa yhä enenevässä määrässä. Mutta varsin helposti todettavissa on, että nuo pyrkimykset ovat lähtöisin aivan toisesta maailmasta kuin se, jota sosialistinen internationalismi edustaa.

Kulttuurielämän standardisoimis- ja yhdensuuntaistamispyrkimykset eivät ole internationalismia, vaan imperialismia ja kosmopolitismia. Ne ovat osana eräiden suurvaltain yleisestä pyrkimyksestä maailmanherruuteen, joka edellyttää pienten kansojen henkistäkin holhousta taloudellisen ja valtiollisen holhouksen ohella. Ne käyvät käsi kädessä agressiivisten sotablokkien kyhäämisen sekä samaa tarkoittavien "Euroopan Yhdysvaltojen" ja "maailmanhallituksen" kaavailujen kanssa. Hitlerin "herrakansa"-aatetta erehdyttävästi muistuttavat "uudet" rotuteoriat ovat selviä merkkejä pyrkimyksestä pienten kansojen luomien kansallisten kulttuuriarvojen merkityksen kieltämiseen ja niiden syrjäyttämiseen.

Voidaksemme todeta, että kansallisen kulttuurin standardisoimispyrkimykset ovat täysin vieraita internationalismille, on meidän taaskin käännettävä katseemme Neuvostoliittoon, jossa internationalistista kulttuuripolitiikkaa toteutetaan käytännössä. Tsaarivallan harjoittaman venäläistämispolitiikan vastakohdaksi on neuvostovalta ottanut kaikkien Neuvostoliiton kansallisuuksien, suurten ja pienten, kansallisen kulttuurin kehittämisen sydämenasiakseen. Kymmenet pienet kansallisuudet, joiden jäsenet aikaisemmin tuskin uskalsivat keskustella omalla äidinkielellään julkisilla paikoilla, ovat nyt luoneet oman kirjakielensä, oman kansalliskirjallisuutensa, saaneet omat kansalliset taide- ja tiedelaitoksensa. Internationalismi näyttää todelliset kasvonsa, paljastaa sisimmän olemuksensa vapaiden kansojen omalaatuisen kansallisen kulttuurin kukoistuksessa, sen monivivahteisena kimaltelevassa väriloistossa.

Moskovassa vuosittain pidettävät Neuvostoliiton kansojen urheilu- ja taidekisat ovat tässä suhteessa aivan vertauskuvallisia. Noissa kisoissa joutuisi auttamattomasti alakynteen se, joka yrittäisi keikaroida lainavaatteissa, esittää omanaan jotakin "yleismaailmallista" standarditaidetta. Vastustamattomasti tehoavaa ja arvokkaaksi tunnustettua on se, mikä on aitoa, omaperäistä, mikä ilmentää kunkin kansallisuuden erikoista, ainutlaatuista kansallisluonnetta. Internationalismi, kansainvälisyys, ei ole kansojen kasarmi, se ei suosi kansojen enempää kuin ihmisyksilöidenkään valamista samaan muottiin. Se päinvastoin edellyttää erilaisia kansoja, joista kukin antaa oman panoksensa kansainvälisen kulttuurin yhteiseen aarreaittaan.

Kaikille suomalaisille tunnettu *A. A. Zhdanov*-vainaja lausui eräässä Neuvostoliiton säveltaiteen edustajien neuvottelutilaisuudessa:

"Internationalismi taiteessa ei synny kansallisen taiteen väheksymisen pohjalla. Päinvastoin, internationalismi syntyy siellä, missä kansallinen taide kukoistaa. Jos tämä totuus unohdetaan, niin se merkitsee, että unohdetaan johtolanka, menetetään omat kasvot, muututaan juurettomiksi kosmopoliiteiksi. Toisten kansojen musiikin rikkaudelle voi antaa arvoa vain se kansa, jolla on oma korkealle kehittynyt musikaalinen kulttuurinsa. On mahdotonta olla internationalisti musiikissa, kuten kaikessa muussakin, ellei ole oman kotimaansa todellinen patriootti. Niin totta kuin onkin, että internationalismin pohjana on kunnioitus toisia kansoja kohtaan, niin ei voi myöskään olla internationalisti, ellei kunnioita ja rakasta omaa kansaansa."

Näissä Zhdanovin sanoissa on kerrakseen ajattelemisen aihetta kaikille niille, jotka ovat saattaneet olla sellaisessa käsityksessä, että sosialistinen internationalismi haluaisi asettaa esteitä kansallisen kulttuurin vapaalle kehitykselle.

SUOMEN TYÖVÄENLUOKAN ISÄNMAALLISUUS.

Palataksemme jälleen kotoiselle kansalliselle maaperällemme on meidän koetettava löytää mahdollisimman selvä ja varaukseton vastaus kysymykseen: mikä on Suomen luokkatietoisen työväen kanta kansallisuusaatteeseen ja isänmaallisuuteen nähden nykyhetkellä.

Olemme jo todenneet, että mikään historian tuntema yhteiskuntaluokka ei ole sitoutunut ennakolta ja kerta kaikkiaan antamaan ehdotonta ja varauksetonta kannatustaan mille tahansa virallisesti "isänmaaksi" nimitetylle yhteiskuntajärjestelmälle, jokaiselle valtiolle ja jokaiselle hallitukselle. Työväenluokka ei tee tässä suhteessa poikkeusta yleisestä säännöstä. Mutta ehdoton ja varaukseton on meidän tahtomme ja pyrkimyksemme puolustaa aina ja kaikessa oman maamme ja kansamme etua. Ja ettei paljon väärinkäytetyn kansa-käsitteen tulkinta muodostuisi kompastuskiveksi, sanottakoon selvyyden vuoksi, että me emme tarkoita "kansalla" vain yhtä tiettyä yhteiskuntaluokkaa, vielä vähemmän yhtä ajatussuuntaa, vaan kansaa itseään, ja joka tapauksessa sen valtavaa enemmistöä, työväenluokkaa, maanviljelijäväestöä, sivistyneistöä, keskiluokkaa.

Työväenluokka ei voi suhtautua välinpitämättömästi oman

maan ja kansan kohtaloihin, sillä sen oman toiminnan kenttä on ensi sijassa kansallinen, eivätkä sen jäsenet ole juurettomia "maailmankansalaisia", vaan oman maansa lapsia.

Kun suostutaan yhdessä meidän kanssamme pitämään isänmaallisuuden mittapuuna työskentelyä oman maan ja kansan hyödyksi, silloin tulee löydetyksi asiallinen pohja avartavalle, hedelmälliselle keskustelulle. Tällöin voidaan muun muassa jättää omaan toisarvoisuuteensa kysymys siitä, onko tämä tai tuo suomalainen, esimerkiksi kommunisti tahi kommunismin vastustaja, joutunut oleskelemaan Suomen rajojen ulkopuolella, ja mikäli hänen toimintansa katsotaan huomiota ansaitsevaksi, voidaan keskittää huomio tuon toiminnan sisältöön ja suuntaan, siihen, onko se oman maamme etujen kannalta ollut hyödyksi tai vahingoksi.

Tällaisella asiallisella pohjalla olemme me, työväenluokan sosialistisen maailmankatsomuksen kannattajat, aina valmiit keskustelemaan toisinajattelevien kanssa isänmaallisuudesta mitä myönteisimmässä mielessä. Emmekä vain keskustelemaan, vaan toimimaan — sillä me olemme ennen kaikkea työn ja toiminnan ihmisiä — toimimaan oman maamme patriootteina, suomalaisina isänmaanystävinä, yhdessä kaikkien niiden erilaisiin yhteiskuntapiireihin kuuluvien kansalaisten kanssa, joille Suomen kansan onni ja menestys on kallis.

Emme luule emmekä uskottele muille olevamme erehtymättömiä. Olemme valmiit sietämään virheitämme ja laiminlyöntiemme kirpeääkin arvostelua. Mutta jos taaskin katsomme toimintamme yleistä sisältöä ja suuntaa, ja katsomme sitä nimenomaan Suomen edun kannalta, uskomme sen kestävän arvostelun. Että kansalliskiihkon lietsonta, neuvostovastainen vihankylvö, liittoileminen imperialististen ja fasististen sodanlietsojain kanssa ovat olleet maallemme ja kansallemme turmiollisia, senhän on historia todistanut, onpa se korkeimman virallisestikin tunnustettu. Tästä

seuraa, että kansallisvihan kylvön ja imperialistisen sotapolitiikan vastustaminen, fasisminvastainen taistelu on ollut Suomen kansan elinetujen johdonmukaista puolustamista ja että se siis on ollut isänmaallinen teko, siitä huolimatta, että se on ollut jyrkässä ristiriidassa Suomen valtiota aikoinaan edustaneiden hallitusten virallisen politiikan kanssa.

Oman maamme ja kansamme onni, sen oikein ymmärretty etu, on tälläkin hetkellä se ratkaiseva näkökohta, joka määrää kaiken meidän toimintamme. Tällöin emme voi hetkeksikään unohtaa, että Suomen kansa ei ole yksinään maailmassa, vaan kansakuntana kansakuntien joukossa. Tämän suuren kokonaisuuden puitteissa on meidän arvattava oma osamme. Emme voi, vaikka tahtoisimmekin, irroittaa maamme ja kansamme kohtaloa kansojen kehityksen yleisestä suunnasta. Se suunta kulkee riistosta ja sorrosta vapautuneiden, suvereenisten kansojen veljeytymistä, sosialistisen internationalismin ylevien aatteiden toteutumista kohti. Se kulkee taistelujen kautta, mutta sen kulku on vääjäämätön, sillä kehitys ja edistys on historian laki.

Ollaksemme siis erehtymättä, on meidän ojentauduttava maailman edistyksellisiin voimiin. Edistys on siellä, missä kansakuntien vapauden ja suvereenisuuden periaate tunnustetaan sanoin ja teoin, siellä, missä noudatetaan rauhanpolitiikkaa, missä rotu- ja kansallisvihan lietsontaa pidetään ihmisarvoa alentavana ja missä pientenkin kansojen kansallinen kulttuuri on arvossa ja kunniassa.

Tässä edistyksen, demokratian ja rauhan rintamassa, imperialisminvastaisessa rintamassa on Suomen kansan oikea paikka. Siinä on kaikkien vilpittömien suomalaisten isänmaanystävien työkenttä, mihin yhteiskuntapiireihin he kuulunevatkin ja mihin ajatussuuntaan he muuten lukeutunevatkin. Siinä on Suomen kansallisen riippumattomuuden tae, suomalaisen kansallisen kulttuurin säilymisen ja sen uuden kukoistuksen turva.

Tällä työkentällä toimiessaan voivat kaikki vilpittömät suomalaiset isänmaanystävät löytää nykyajan todellisuutta vastaavan, meidän päivinämme elinkelpoisen suomalaisen kansallisuusaatteen uuden sisällön. Ja silloin he voivat, viime vuosisadan snellmanilaisen kansallisuusaatteen kovaa kohtaloa muistellen sanoa:

Kansallisuusaate on kuollut, eläköön kansallisuusaate!

SISÄLTÖ:

VIERASKIELISTEN SANOJEN SELITYKSIÄ:

Absoluuttinen = itsevaltainen, ehdoton
Aforismi = lyhyesti tai tilapäisesti lausuttu ajatelma
Agressiivinen = hyökkäävä
Aristokraattinen = henkilö, joka lukeutuu hallitsevaan yläluokkaan
Blokki = liitto
Chauvinismi (shovinismi) = kiihkokansallinen
Demagogia = (kansan) kiihoittaminen väärillä perusteilla (demagogi = kansan kiihoittaja)
Idea = nähty muoto, aate, ajatus
Idealismi = ns. "ihanteellinen" aatesuunta, asettaa hengen, aatteen kaiken olevaisen perustaksi
Ideologinen =maailmankatsomuksellinen
Intellektuelli = sivistyneistöön kuuluva
Internationalismi = kansainvälisyys
Imperialistinen = kapitalistinen suurvaltapolitiikka, pyrkimys vallata siirtomaita ja alistaa toisia kansoja valtansa alle
Katastrofi = romahdus
Konkreettinen = todellinen (aistimilla havaittava), havainnollinen
Kosmopolitismi = kansallista aliarvioiva, ns. maailmankansallisuusaate
Monopoli = yksinoikeus
Mystillinen = salaperäinen, salainen
Nationalismi = kansallisuuskiihko
Nihilismi = mielipide tai ajatussuunta, joka ei tunnusta mitään päteväksi, kieltää kaiken
Objektiivinen = todellisuuden mukainen
Patriotismi = isänmaanrakkaus
Reaktio = vastavaikutus
Satelliitti = vasalli, alistetussa suhteessa oleva liittolainen; seuraaja
Sivilisatio = sivistys
Spekulatio = mietiskely, taloudellinen laskelmointi
Solidarisuus = yhteisvastuu, yhteenkuuluvaisuus
Standardisointi = normistaa, asettaa malliksi, tehdä mallin mukaan
Subjekti = se olento, joka toimii, havaitsee tai ajattelee
Suvereeninen = ylintä valtaa käyttävä, riippumaton
Universaalinen = kaikkea käsittävä, yleinen, yleismaailmallinen